

Discurs de l'Honorable President
de la Generalitat de Catalunya,
Senyor Josep TARRADELLAS,
pronunciat en l'homenatge
al Doctor Pere BOSCH GIMPERA
ex-Rector de la Universitat Autònoma
de Barcelona
i ex-Conseller de la Generalitat

Prengueren part en aquest acte,
organitzat pel

Casal de Catalunya a París
el 28 d'octubre del 1967,
els professors

Ambrosi CARRION

de la Universitat Autònoma de Barcelona

i

Pierre VILAR

de la Universitat de París

SENYORES, SENYORS :

Després de les justes i admirables paraules del professor Ambrosi Carrion adreçades en nom del Casal de Catalunya a l'eminent historiador, arqueòleg, home de lletres i fervorós patriota, el Doctor Pere Bosch Gimpera, que són l'expressió del sentiment de reconeixença que li portem els catalans, ben poc podria afegir-hi.

El Doctor Bosch Gimpera és honorat com es mereix per tot arreu allà on passa, per la seva rectitud, per la seva honestetat científica mundialment reconeguda. Als catalans la seva glòria ens arriba al cor i solament esperem el dia, que desitgem sigui ben aviat, en què la Pàtria li pugui demostrar la seva profunda admiració i tota la seva gratitud.

Podeu ben creure, estimat professor Carrion que per a mi és també un honor que agraeixo ben cordialment al Casal de Catalunya de París, d'haver-me volgut distingir amb l'atenció d'invitar-me a presidir un acte en el qual posem de relleu la figura del Doctor Bosch Gimpera que, no podem oblidar-ho, fou rector de la Universitat Autònoma de Barcelona i que per la seva gestió tots els elogis seran sempre pocs. Gràcies a la seva acció, a la seva prestigiosa autoritat, no solament en tots els àmbits de casa nostra, sinó per tot Europa fou coneguda i elogiada la tasca cultural de la Generalitat.

La seva obra científica i la influència que arreu del món ha tingut fan del Doctor Bosch Gimpera un català de dimensions universals. Per això avui, creient interpretar el nostre Poble, us dic, estimat amic Bosch Gimpera, moltes i moltes gràcies per la vostra obra que perdurarà per sempre més i que a tots ens honora.

Aprofito aquesta avinentesa per a expressar al professor Pierre Vilar la nostra ben fervorosa admiració per la seva intel·ligent tasca, difícil però clara i lluminosa per a tots aquells que no hem perdut la fe en el nostre futur, tasca encaminada a què tots tinguem unes idees precises, honestes i científicament vàlides, del que és Catalunya i del que són els pobles d'Espanya. La vostra fidelitat a tot el que més estímem, la vostra obra que culmina amb la publicació de "Catalunya dins l'Espanya Moderna" els catalans d'avui i els de demà no l'oblidarem mai. Us agraeixo al mateix temps, estimat professor Pierre Vilar, els sentiments que acabeu d'expressar de reconeixença i d'afecte a l'obra immensa portada a cap pel Doctor Bosch Gimpera, no solament com a investigador, sinó també a la d'una manera especial de fer arribar el seu pensament i el resultat de les seves recerques. Però en tot el que tan brillantment heu dit hi ha quelcom que m'ha produït una profunda satisfacció: heu recordat el que els seus biògrafs no refereixen gairebé mai, és a dir, que el Doctor Bosch Gimpera, en les hores més dramàtiques de la nostra vida va acceptar la responsabilitat de formar part del Govern de la Generalitat amb el càrrec de Conseller de Justícia.

Com és d'encoratjador i emocionant que un home del vostre prestigi i de la vostra autoritat, lligat a les més velles tradicions de llibertat i de cultura del vostre Poble —que ja sabeu com els catalans l'estímem— ens hagi evocat una de les virtuts més estimables i més dignes d'elogi del Doctor Bosch Gimpera, com és la d'haver estat i ésser fidel tothora a Catalunya.

Permeteu-me doncs, senyores i senyors, que aprofiti l'avinentesa d'homenatjar a un català eminent en la seva personalitat d'home de Cultura i d'home de Govern, per a expressar-vos el meu convenciment que el seu pensament polític i la seva actitud que han compartit sempre les nostres angoixes i els nostres anhels, haurien d'ésser per a tots els catalans un exemple a seguir. I encara més avui davant la confusió i els intents d'alguns de voler-nos fer creure el contrari.

Fóra un gravíssim error que, per covardia o per comoditat, ara que es veu ben clar que el franquisme està ferit de mort, els catalans ens deixéssim adormir per aquells que parlen molt de la nostra llengua i dels nostres valors espirituals però que el que desitgen es veure avui i demà el nostre Poble sotmès a una dictadura.

Els catalans tenim, més que ningú, greus responsabilitats i deures feixucs a complir en les hores que s'apropen i si això representa un honor, també ens obliga a ésser intransigents amb tot allò i amb tots aquells que no volen comprendre que els greus problemes plantejats cal resoldre'ls i no pas deixar-se emportar per demagògies ni per actituds que no tenen present la situació en què tots plegats ens trobem.

El fracàs del règim, el seu immobilisme i la incapacitat dels qui avui governen Espanya és un fet. N'hi ha, però, encara, al meu entendre, un altre de més greu i és la desconfiança que existeix en tots els àmbits del país. Cal tenir el coratge de reconèixer que abans del 14 de desembre de l'any passat, en grans sectors d'opinió existia la creença que les noves estructures de l'Estat que s'havien anunciat comportarien una solució pel dia de demà. Però el discurs del general Franco, el referèndum després i les lleis votades, com les darreres eleccions demostren a bastament que tots els desigs i totes les il·lusions que molts s'havien forjat no tenien cap consistència.

El règim, per primera vegada, ha perdut la confiança del país. Ningú no creu que vulgui facilitar una solució valedora. Però hi ha encara més: tothom està convençut que a hores d'ara és incapaç de trobar-la. Aquest pessimisme el veiem sorgir en tots els àmbits de la península i en tots els estaments socials car tothom pressent que s'apropen dies angoixosos i per tant ben difícils per a resoldre els problemes que ens deixarà la desaparició del franquisme. No veuen ni com ni de quina manera, per bona voluntat que hi posin, podran no solament portar el país pel camí de la prosperitat i d'un mínim de llibertats sinó tampoc evitar els trastorns profunds que es produiran. Amarga decepció de tots aquells que de bona fe creien en propòsits que el franquisme no ha tingut mai! Sovint en aquests darrers temps, llegint amb atenció les declaracions del homes més representatius del règim ens adonarem que ells també han perdut la fe i l'entusiasme. Veurem que van pel món com ànimes en pena, pronunciant discursos i més discursos, fent apologies que ningú no creu i intentant desesperadament reprendre aquella confiança que en altres temps havien tingut.

Per altra banda ningú no pot negar que van desaparèixer els resultats positius que ens varen obtenir gràcies al Pla d'Estabilització del 1959. Si volem ésser sincers i no equivocarnos cal constatar que fins el 1965 el país tingué una millor manera de viure i al mateix temps perspectives pel futur que calia esperar que serien aprofitades. Si hi faig referència es perquè crec que aquesta situació ens obliga com mai a tenir un pensament i prendre'n les responsabilitats que calgui per tal de despertar per tot arreu la confiança i la seguretat que la nostra actitud ha d'ésser determinant en els greus problemes polítics i econòmics que no estan resolts ni molt menys.

Si el que acabo d'expressar-vos ha d'ésser motiu de preocupació, car demostra el fracàs del franquisme, paral·lelament a aquest veiem amb immensa joia el triomf de Catalunya que no ha estat vençuda gràcies a la seva fidelitat a tot allò que som i que volem.

Crec que no agraïrem mai prou als catalans que han viscut aquesta llarga nit de tristeses i humiliacions per la seva resolta voluntat de no desaparèixer com a Poble. La nostra vella i gloriosa història i les nobles i generoses ambicions que tenim per avui i per al futur, són i seran permanents per damunt de tota mena de sofrències. Però pensar que amb aquests sentiments i anhels n'hi ha prou per a triomfar fóra un error de conseqüències irreparables. Es justament per això que no és possible acceptar que hi hagi qui vulgui escamotejar els perills que encara ens volten i fer-nos oblidar els nostres drets i deures talment com si els problemes fonamentals de la nostra vida estessin al marge de les nostres greus preocupacions.

Podeu ben creure que no està en cap dels meus propòsits menysprear o oblidar aquells que en altres temps no han compartit ni els nostres ideals ni la nostra fe. Us puc ben assegurar que ni de prop ni de lluny no em mou cap anhel que no sigui el de treballar per la unitat i la germanor de tots nosaltres. Voldria que aquests meus sentiments i esperances fossin compartits per tothom, o mereïessin reciprocitat, única manera de salvar el país en aquest demà ple d'incertituds que tenim davant nostre.

Però Catalunya no em perdonaria mai el meu silenci davant les actuacions dels que creuen que poden imposar la seva política de discriminació i de guerra civil, darrera el paravent de la Cultura i de la llengua catalana. S'equivoquen lamentablement si creuen que ens adormiran o bandejaran els nostres ideals polítics, econòmics i espirituals. Sabem molt bé que el seu slogan Cultura sí, Política no, vol dir per a ells Folklore sí, Llibertat no, i aquests seus propòsits, que no es facin il·lusions, el nostre Poble no els acceptarà mai.

Senyores i senyors: Hem de tenir present tothora que el govern d'un poble depèn del recobriment de les seves llibertats polítiques, depèn del funcionament lliurement consentit de les seves Institucions, depèn de la llibertat i del benestar de tots els que en formen part i llavors, i llavors solament, la cultura seguirà per si sola i triomfant.

Pensar que si ens permeten parlar o escriure en català ja defensem els problemes fonamentals del nostre país és un error i a la vegada és inadmissible. No hi ha llibertat de llengua ni de cultura, si no hi ha llibertat política. No hi ha llibertat si nosaltres no podem estructurar el nostre Poble com desitgem. Pensar que es pot tornar a aquells anys en què molts treballadors veien en els que defensaven la nostra llengua i la nostra cultura llurs adversaris, és una follia. Oblidar que per a defensar els nostres valors espirituals milers i milers de catalans i de no catalans donaren la seva vida, no voler recordar que milers i milers de ciutadans d'altres Pobles d'Espanya han fet tota mena de sacrificis en defensa dels nostres ideals polítics, econòmics i espirituals, és fer un gran dany a la nostra Catalunya.

Però també vull dir que és menyspreable el fet que hi hagi qui, dient-se defensor de la nostra cultura, es llença a tota mena de campanyes contra la llengua castellana que és tan digna d'estima com la nostra. En aquesta acció política que porten a cap els qui avui a Catalunya i anònimament volen representar tot el que més estimem, hem vist aquestes darreres setmanes que feien arribar una propaganda a la que des de fa anys donen tota mena d'ajuts, encaminada a convèncer els catalans que la nostra segona llengua ha d'ésser la francesa.

Com ja he dit i em plau repetir-ho una vegada més, i vós ho sabeu, estimat amic i professor Pierre Vilar, els catalans admirem el vostre país però hem de considerar que representa una provocació i un acte contra Catalunya insultar grollerament la llengua castellana i demanar als catalans que l'abandonin i la substitueixin per la vostra llengua que estimem.

En aquesta etapa de la nostra història en què la immigració s'ha integrat a la nostra terra en proporcions que depassin llargament la d'altres períodes, en què hi ha poblacions de casa nostra que compten amb un seixanta per cent de no catalans, és amb una profunda tristesa que hem de constatar aquesta acció, encaminada a impossibilitar les coincidències i la fraternitat que han d'existir entre tots els pobles d'Espanya.

Són molts els catalans que saben que, des de fa anys, he cridat l'atenció davant els perills que comporten les activitats d'una Organització que es diu defensora de la cultura catalana però que el que realment ha fet i fa és una tasca essencialment política que si triomfés portaria el país a un nou caos. La desaparició del seu primer president que esmerçà els darrers mesos de la seva vida a cercar una solució —que no aconseguí fer acceptar— als problemes polítics que li plantejaven l'actuació de certs dirigents irresponsables de l'esmentada Organització, ha avivat encara més aquestes activitats.

Esteu segurs que dia vindrà que els catalans coneixeran el per què de tants esforços mancats i agrairan a tots aquells que durant molt de temps varen treballar amb patriotisme i amb sentit de responsabilitat per tal d'evitar el que fatalment ha succeït.

Aquests defensors de darrera hora de la nostra llengua i cultura i a la vegada protectors d'una política que pot ésser de greus conseqüències per al nostre país són els mateixos que quan es troben a Madrid són els entusiastes franquistes de sempre fent beneir les seves fàbriques pel falangista Fray Justo Pérez de Urbel, Abad del Valle de los Caídos, prenent part en actes de propaganda franquista i fent totes les genuflexions davant del règim que a casa nostra ens volen fer creure que combaten.

Cal que els catalans que fan el possible i l'impossible per a una millor difusió de la nostra cultura i que ignoren aquestes activitats contràries a llurs sentiments i a llurs anhels ho tinguin present. Hi ha compatriotes que creuen, en tota bona fe, que tal vegada dono una excessiva importància a certes activitats que es duen a cap a Catalunya i a les Delegacions polítiques que aquests elements han implantat a París i altres ciutats d'Europa i a Amèrica. He de dir-vos que s'equivoquen. Aquells que ho han de saber no ignoren la meua actitud de sempre en demanar que tots aquests mitjans que avui dia s'utilitzen per a una política sectària, que no fa cap servei al nostre Poble, el que caldria es que portessin a cap els mòbils pels que va ésser fundada aquesta Organització que son ben clars i declaren que són per a pagar la nostra llengua i la nostra cultura a dintre de Catalunya.

Més valdria, doncs, que en lloc de destinar-hi unes quantes engrunes els utilitzessin per a crear beques pels estudiants, per a possibilitar que cada dia hi hagi més professors de català i siguin més ben remunerats; per a facilitar que fora de Catalunya es coneixi el nostre teatre que en aquests darrers anys, pel contingut i presentació d'algunes de les seves obres, es digne de comparació amb els millors d'Europa; per a ajudar els Centres de Cultura de les nostres comarques, per a subvencionar sense migradesa aquelles editorials que per la seva tasca pedagògica en són mereixedores, etc. Es a dir: per la cultura són sempre pocs tots els sacrificis però que en nom seu no es pretingui portar a cap una acció essencialment política i contrària al nostre país.

Sé molt bé els perills que comporta tot el que acabo de manifestar-vos. Però al llarg de la meua vida m'ha calgut afrontar-ne d'altres molt i molt més greus i mai no he deixat de complir amb el meu deure. Pressento noves campanyes contra les nostres Institucions i contra la meua persona. Podeu ben creure que no modificaran gens, absolutament gens, ni el meu pensament ni la meua actitud. Si no fos així un dia Catalunya podria demanar-me'n responsabilitats i crec que cridant l'atenció de tots els catalans sobre l'acció de certs dirigents d'aquesta Entitat faig un servei al nostre Poble.

En aquests moments no puc deixar de tenir presents les amenaces que en certa ocasió em va fer, l'actual Secretari de l'Entitat de què us parlo i que després de la mort del seu primer president actua amb una constant provocació. Alguns d'aquests dirigents diuen encara a tort i a dret que triomfaran en la seva política car ells posseïxen milions de dòlars. Això, a més d'ésser un insult és desconèixer que si Catalunya és un Poble petit no ha estat mai mesell i a través de la seva llarga història ja ha demostrat com sap defensar els seus drets i les seves llibertats. Aquests franquistes, no tan peneditos com ells diuen, haurien de tenir present que avui hi ha altres homes que posseïxen una potència econòmica i financera com mai el món no n'havia coneguda i malgrat això tampoc han pogut a hores d'ara vencer un altre poble petit, el Viet-Nam, que es defensa amb un heroisme que nosaltres no oblidem.

Es evident que altres crítiques es podrien fer davant del sectarisme amb que també actuen en la nostra vida intel·lectual. La seva obra es fàcil de constatar que és limitada a certes minories sense massa influència en el país. Aquests volen ignorar l'existència en tots els indrets de Catalunya, València i Mallorca de nuclis que abnegadament treballen en defensa de la nostra llengua i amb tota mena de sacrificis realitzen una obra que mai no elogiarem prou. Però, és clar, aquests son la terregada com en certa ocasió va expressar un d'aquests nou-vinguts a la nostra cultura.

Crec que per jutjar millor el que acabo d'expressar-vos cal tenir present l'admirable article de l'escriptor Baltasar Pòrcel publicat fa un parell de setmanes que venia a cridar l'atenció dels catalans sobre la profunda separació que existia entre certs nuclis d'influència barcelonina que en l'ordre cultural obliden el nostre propi contorn, i jo diria que també la nostra essència del que som i del que volem. D'aquesta manera de fer deia Baltasar Pòrcel anaven vers un total isolament, acabant el seu coratjós article dient: "La nostra cultura fa un excessiu olor a barcelonina... Prendre una mica l'aire no ens aniria gens malament." De tota evidència l'aire no el podem prendre si prèviament no ens separem de tot allò i de tots aquells que volen ofegar-nos, fent de la nostra llengua i cultura el privilegi d'uns quants i no de tot el Poble, i que defensen amb més interès les reivindicacions angleses sobre Gibraltar que els nostres ideals de llibertat.

Als catalans que no coneixen o que només coneixen fragmentàriament les activitats que acabo d'expressar, veig per endavant que no els és fàcil comprendre-les massa bé. Els uns diran que no cal fer-ne cas, els altres diran que no val la pena de prestar-hi atenció perquè estan condemnades al fracàs, d'altres que desconeixen els esforços que s'han fet per a evitar-les, creuran que encara existeixen possibilitats de què alguns dirigents siguin separats de la direcció d'aquest Organisme polític. Hi haurà qui no veurà massa clar perquè a Catalunya es presenten com a defensors de la nostra cultura i d'una política nacionalista extremista i a Madrid com a incondicionals del franquisme. Tota aquesta política que sembla confusa no ho és gens. Del que es tracta per part d'aquests elements, en primer lloc, és que els catalans deixem d'ésser fidels a nosaltres mateixos i a impossibilitar la nostra unitat. Fer impossible el diàleg constructiu amb tots els ciutadans de casa nostra per tal que Catalunya i Espanya recobrin les seves llibertats i amb un ampli i generós esperit de comprensió els uns i els altres ens llicencem a transformar el país en un clima de pau i benestar.

Del que es tracta amb totes aquestes activitats que semblen contradictòries però que si hi reflexionem una mica veurem que no ho són, és de fer possible una nova dictadura a la desaparició de l'actual. Aquests són els principals propòsits que volen imposar-nos uns catalans en nom de la nostra llengua i de la nostra cultura.

SENYORES, SENYORS:

Al llarg de la meua vida he cregut sempre que per a triomfar la primera condició necessària és la d'ésser fidel a si mateix. No és possible fer res de positiu si prèviament no tenim la força moral i la fe de defensar les nostres pròpies conviccions. Per això crec que no seria lleial a tot el meu passat, ni a la confiança amb què tants i tants catalans sempre m'han honorat, si avui silenciés una situació política, econòmica i espiritual del nostre Poble que cada dia esdevé més greu.

Seria però un treball inútil i contraproductiu si abans d'enfrontar-nos amb aquesta realitat, per comoditat, no hagués complert amb el meu deure de fer conèixer a fons el meu pensament i la meua actitud davant certes activitats a les que fins ara m'he referit.

L'acte que estem celebrant m'ha ofert aquesta ocasió car té la doble significació de retre un cordial homenatge al Doctor Bosch Gimpera, a l'intel·lectual i a l'home de govern. Des del primer moment m'ha semblat, doncs, necessari aprofitar aquesta avinentesa per a dir-vos quins són els meus neguits i quines son les meves esperances.

Es amb l'aprovació dels professors Carrion i Bosch Gimpera que us he parlat i que continuaré fent-ho exposant-vos uns sentiments i uns anhels que estic segur que compartiu.

No hi ha possibilitat de fer tasca eficient i per tant d'obtenir els resultats que ens proposem si abans d'emprenre la nostra acció encaminada a veure la fi de les nostres angoixes i a assolir el triomf dels nostres ideals, del nostre camí no apartem les arrels mortes, les atzavares, si no evitem els paranyes dels nostres adversaris d'avui i de demà, és a dir, si no desbrossem el camí per on hem d'avançar. És evident que fóra per a mi molt més plaent i també per a tots els catalans, embolcallar-nos de vanitat i d'un cert esperit narcisista, tot creient que els nostres problemes del present i del futur es poden resoldre invocant amb emoció el nostre patriotisme i que això serà suficient per a provocar un miracle que ens donarà la solució.

Solament prenent consciència de la situació en què ens trobem i dels perills que ens envolten, i amb la decidida voluntat de no enterbolir ni els nostres deures ni les nostres responsabilitats, aconseguirem servir el nostre país com ell vol i com ell es mereix.

Podeu ben creure que em dol haver-me vist obligat de cridar l'atenció dels catalans davant certes activitats polítiques. M'hauria plagut molt més no haver de fer-ho i dir-vos que tots ens trobem dintre d'un pensament que, tot i éssent matissat per posicions diferents com correspon a veritables democrates, en els fons representa la unitat de tots. Durant anys i anys, tothom sap que he esmerçat la meua vida per tal d'assolir aquest propòsit. He vist, he parlat, amb milers de catalans de l'interior, de tots els indrets de la nostra terra. Les portes de casa meua han estat acollidores per tothom. Constantment he viatjat per a posar-me en contacte amb el primer que ho ha desitjat. Mai no he demanat a ningú quina havia estat la seva activitat política durant la seva vida. A tothom he donat la mà i he establert diàleg amb tots aquells, vinguessin d'on vinguessin, com si ens unissin coincidències que ens permetessin servir generosament el nostre Poble sense ambicions personals.

Si avui, d'una manera pública, per primera vegada, em permeto esmentar-vos certes confabulacions que en nom de la cultura malden per a impossibilitar la unitat dels catalans es perquè la situació de Catalunya m'ho exigeix.

No fóra prudent parlar-vos, senyores i senyors, de les activitats i de la presència cada dia més positiva a dintre casa nostra que va aconseguint la Generalitat de Catalunya. Després de tants anys de silenci imposat per la dictadura franquista, podem comprovar avui el fet irreversible, que cada dia que passa confirma més, de la consistència que a l'interior va adquirint la nostra Institució. Res de positiu no es pot portar a cap si no és al seu redós, per simbòlica que avui pugui ésser. Tots aquells catalans de l'interior i de l'exili que hem estat sempre convençuts que no hi havia altra solució pel futur que la de romandre fidels a aquestes Institucions, veiem amb joia com avancem, amb pas segur i ferm; per aquest camí fet de tants i tants sacrificis.

No ens ha de preocupar massa si veiem que alguns escriptors que en altres temps estaven assedegats de llibertat troben xocant la lleialtat del nostre Poble. No cal donar massa importància a aquells que obliden les seves velles fidelitats. Aquests oblits són de doldre però es veuen compensats —i amb quin escreix!— per la immensa onada d'interès cada dia més fervorós d'una joventut que comença a conèixer i a enorgullir-se del fet que el nostre Poble, després de dos segles, aconsegui unes llibertats que li permetien tenir un Govern propi, elegir un Parlament i constituir un Tribunal de Cassació. Després de dos segles, Catalunya obté una Constitució que el general Franco ha pretès anorrear, però que per a nosaltres és viva i present i que nosaltres veurem de nou funcionar, aportant-hi, naturalment, les modificacions que el temps en què vivim imposa.

Catalunya pren consciència del que fou i s'adona que la única solució vàlida, si no volem caure en un desastre, és la de preservar aquesta Constitució que significà el reconeixement per Espanya de la nostra personalitat nacional. Encara que tots ho sabeu, no estarà de més dir i repetir que Catalunya, unànimement, va votar la República espanyola, que unànimement va votar l'Estatut que significava el reconeixement dels nostres drets a legislar en les funcions de govern més importants i la possibilitat d'aplicar aquelles lleis que no eren de la nostra competència. Per primera vegada, després de dos segles, el nostre Poble regia els

seus destins i si convulsions creades i promogudes lluny de la nostra terra no possibilitaren tot el que desitjàvem, aquells que no ceguen passions inconfessables han de reconèixer que no en va, en aquest període de la nostra història, Espanya considerava la nostra terra com "el oasis catalán".

Catalunya fou conscient de les seves responsabilitats. Els catalans tots, per damunt de divergències naturals i convenients, demostraren no solament que sabien governar-se sinó, encara més, que per Catalunya entrava l'esperit d'Europa i per tant aquells que la representaven foren presents i es sentiren solidaris de les reformes fonamentals que la República va emprendre per tal de donar a Espanya políticament i socialment, la possibilitat de viure lliurement i amb democràcia.

Aquesta realitat del nostre passat representa, creieu-me catalans, l'únic barratge que tenim per tal que el nostre país no s'enfonsi i l'única esperança positiva per a realitzar a l'entorn de les nostres Institucions la unitat que ens donarà també la llibertat i el benestar.

La primera condició és la de resoldre i clarificar els nostres propis problemes i saber el que realment desitgem i el que estem disposats a fer per aconseguir aquesta confiança i assolir aquest triomf i no ignorar tampoc les dificultats en què ens movem. Després cal que tinguem present tothora que no avançarem ni convencerem a aquells que no hem d'ignorar que els preocupa també el futur d'Espanya, insultant-los i denigrant-los. Es amb la raó i amb la fidelitat a nosaltres mateixos, és a dir, éssent intransigents amb els nostres drets reconeguts, i comprendre la situació en què tots plegats vivim i que hem de superar.

L'acte d'avui representa el primer pas per a possibilitar-ho i estic plenament convençut que a dintre Catalunya tindrà la repercussió necessària i que les paraules ací pronunciades hi seran no ja un escalf sinó encara un encoratjament en la lluita a seguir.

La meua llarga vida política em diu que no ens hem de fer excessives il·lusions minimitzant les dificultats que cal vèncer i les que segurament sorgiran encara, per tal que les nostres relacions amb l'Estat espanyol, el dia de demà, siguin les que nosaltres desitgem. Tothora caldrà tenir present que no serà possible superar-les si no estem plenament convençuts de la raó dels nostres drets, i la nostra voluntat de fer-los triomfar és permanent. Que ens agradi o no, cal saber que estem subjectes a unes realitats polítiques i econòmiques de les que no ens podem escapar. No tenir-ho present seria un desastre. Hem d'acabar ja de judicar els nostres amics i els nostres adversaris de fóra de casa com nosaltres voldríem que fossin. No tenir en compte les nostres ni tampoc les seves ambicions fóra una manca de visió de greus conseqüències per a tots que ens cal evitar.

Si per un moment rememorem de quina manera el President Prat de la Riba va obtenir i va administrar la Mancomunitat i com el President Macià va donar vida a la Generalitat i amb ella governà Catalunya, la tasca a emprendre serà més fàcil. El Doctor Bosch Gimpera ha dit molt sovint i ben encertadament al meu entendre, que malgrat les divergències i els obstacles que existeixen entre els pobles d'Espanya aquests tendeixen sempre a una coordinació i a unes bases d'intel·ligència efectiva pel damunt d'aquelles dificultats que han aportat massa sovint alguns dels seus estaments. Si aquest fet s'ha produït ja, res no ens pot privar de creure que es tornarà a repetir i crec que nosaltres els catalans, per a ésser dignes de la nostra història, hem d'estar presents on calgui i incloure-hi les nostres concepcions polítiques i econòmiques.

Fóra ésser més que ingenu pensar que amb els nostres bons desigs aconseguirem els nostres propòsits, no sabent veure el que hi ha enfront nostre i no tenint present per endavant que hi ha qui no vol comprendre res, ni vol facilitar res per la seva pròpia grandesa i està disposat a ésser intransigent en les seves concepcions polítiques. Si ho pensem bé, això és normal car està dintre el que el Doctor Bosch Gimpera ha dit, o sigui trobar-nos altra vegada amb un procés formatiu difícil. Però de la mateixa manera que nosaltres ens revoltom o ens decepcionem davant de determinades actituds o de certes expressions, cal pensar que no podem utilitzar els mateixos procediments o ferir sentiments que, equivocats o no, sovint són defensats noblement per aquells que no comparteixen la nostra manera de pensar i que viuen lluny de la nostra terra.

Tinc plena consciència de les enormes dificultats que existeixen perquè les nostres Institucions recobrin els seus drets i les seves responsabilitats, però aquestes dificultats serà possible vèncer-les si els catalans comprenen que aquestes Institucions, i solament elles, són les que han d'ésser l'únic interlocutor vàlid per a resoldre tots els problemes que plantejarà la caiguda del règim franquista.

Que els seus successors, siguin els qui siguin, sapiguen que, com sempre he manifestat, no acceptarem cap solució dels problemes polítics i econòmics d'Espanya si no reconeixen i no donen vida a la Generalitat de Catalunya que el nostre Poble voluntàriament